

Salari balear de referència.

Una aproximació insularitzada.

Resum executiu.

Presentació

El sindicat Comissions Obreres - Illes Balears, va impulsar l'any 2024 un estudi pioner amb l'objectiu d'establir una proposta de salari de referència per als diferents territoris de la comunitat autònoma.

Aquest estudi partia del reconeixement de les particularitats socioeconòmiques de les Illes Balears en relació amb la resta de l'Estat, així com de les diferències internes entre les quatre illes que integren la comunitat: Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Amb aquesta base, es va elaborar una proposta de salari de referència a partir de l'estimació del pressupost necessari perquè la població resident a cada illa pogués cobrir adequadament les seves despeses i necessitats bàsiques.

Aquest document presenta l'actualització d'aquest càlcul i ofereix una eina útil per comprendre millor el cost real de viure a cadascuna de les illes. La nova estimació permet disposar d'un nou punt de referència per al debat social, polític i sindical entorn a la suficiència dels salaris actuals i les condicions de vida de la ciutadania

Contextualització

Tot i els increments salarials aconseguits en els darrers anys de la mà de la negociació col·lectiva i la lluita sindical, els salaris a les Illes Balears continuen un any més esent del tot insuficients atès l'elevat cost de la vida a la nostra comunitat, agreujats per tres factors que fan perdre poder adquisitiu als treballadors i treballadores illencs: 1) la insularitat, 2) la inflació associada a les economies turístiques i 3) el context d'inestabilitat internacional.

De fet, els salaris a les Illes Balears el 2023 es situaren novament per davall de la mitjana espanyola (23.126 euros a les Illes front a 23.981 euros de mitjana al conjunt de l'estat), segons les dades de l'Agència Tributària¹, cosa habitual en economies de serveis com la nostra, si ens comparam amb comunitats amb economies més diversificades, com Madrid (30.769 euros) o Catalunya (26.806 euros).

A més, no tothom a les Illes arriba al salari mitjà, ni molt menys: de les prop de 600.000 persones assalariades a Balears el 2023, un 35%, és a dir, més de 200.000 persones, varen declarar salaris inferiors als 15.120 euros anuals, bàsicament perquè eren o són treballadors i treballadores de temporada.

En el cas del jovent, per a qui ara s'ofereixen avals hipotecaris "per a habitatges de fins a 380.000 euros", el salari mitjà davalla a 20.557 euros entre els menors de 35 anys, i fins a 10.483 en el cas dels menors de 25. Pel que fa a les persones estrangeres, que són un de cada quatre illencs, la mitjana salarial està en 11.961 euros. Pel que fa a les persones jubilades, només recordar si bé la pensió mitjana es situa en 18.159 euros (15.098 en el cas de les dones), dues de cada cinc pensions es situen per davall del llindar de pobresa (pensions inferiors a 785 euros mensuals).

Si anam a altres fonts, com el Panel de Llars², les dades ens tornen a confirmar la intensa precarietat salarial dels treballadors i treballadores de les Illes Balears. En base a una mostra important de llars i declarants a partir de les declaracions d'IRPF, el percentil 50, és a dir, allò

¹ Mercat de Treball i Pensions a les Fonts Tributàries (dades de 2023):
https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/datosabiertos/catalogo/hacienda/Mercado_de_Trabajo_y_Pensiones_en_las_Fuentes_Tributarias.shtml

² Panel de Llars (AEAT):
<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/estadisticas/muestras-datos-fiscales/panel-hogares.html>

que determina els ingressos del 50% de la població, la meitat dels contribuents de Balears no arriben a aquesta quantitat 18.880 euros, molt per davall del salari mitjà. De fet, entre el 60 i el 70% dels ingressos de les llars de Balears es situen per davall del salari mitjà, segons la mateixa font.

Una majoria de la població, doncs, que està molt enfora de poder pagar un lloguer a preu de mercat, o de què cap entitat bancària els pugui concedir una hipoteca, la qual cosa mostra no sols la precarietat dels salaris, sinó el terrible desajustament entre les mesures polítiques (per exemple en matèria d'habitatge), i la realitat social dels treballadors i treballadores de les Illes Balears. Això és encara més sagnant quan les Illes Balears som el territori de tot l'estat amb menor percentatge d'habitatge en propietat (un 63,6%, 10 punts per davall de la mitjana espanyola), i això, atès el ritme d'increment de preus del lloguer, fa que les persones que viuen en règim de lloguer presentin una elevada vulnerabilitat, ja que el lloguer se'n duu bona part dels ingressos familiars. En aquest sentit, la major part de les persones que lloguen un habitatge per viure paguen una renda a preu de mercat. Per altra banda, de les persones amb habitatge en propietat, només el 38% no tenen hipoteca, segons les dades de la darrera Enquesta de Condicions de Vida ([INE, 2025](#)).

A les Illes Balears, el desequilibri entre els salaris i el cost de la vida condiona als treballadors i les treballadores a viure en condicions de pobresa. Això implica que moltes persones malgrat tenir una ocupació són cada vegada més pobres i no gaudeixen dels recursos necessaris per subsistir i tenir una vida digna. El 2024, Oxfam Intermón va publicar l'informe *Pobreza Laboral. Cuando trabajar no es suficiente para llegar a final de mes*³, que situava en prop del 10% la pobresa laboral a les Illes Balears. Si més no, en termes estadístics^[4], es tracta d'una situació que afecta a prop de 55.000 persones, encara que la taxa de temporalitat s'hagi reduït de forma substancial després de l'aprovació de la reforma laboral el 2021.

³ Es pot descarregar l'informe aquí:
<https://cdn2.hubspot.net/hubfs/426027/Oxfam-Website/oi-informes/pobreza-laboral-trabajar-no-suficiente.pdf>

De les 250.000 persones en risc de pobresa i exclusió social a Balears segons el darrer informe de la Xarxa per la Inclusió-EAPN (2024)⁴, es calcula que al voltant del 40% serien persones amb feina i ingressos.

A més, l'Enquesta de Condicions de Vida de l'INE (2023) també situa en prop del 50% les llars de les Illes Balears amb problemes per arribar a finals de mes, és a dir: les taxes de pobresa a Balears són lleugerament inferiors a les de la mitjana estatal, però el risc de caure en situació de pobresa i exclusió i les dificultats objectives de la classe treballadora per viure són superiors a les de la resta de l'estat. A tall d'exemple, una de cada cinc llars no pot mantenir l'habitatge a una temperatura, una de cada tres no es poden permetre anar de vacances fora de casa, almenys una setmana a l'any, i un 36,5% no té capacitat per afrontar despeses imprevistes.

Un recent estudi realitzat per FOESSA (2022) sobre el pressupost de referència a Espanya, recull dades que descriuen les diverses realitats territorials en termes de necessitats econòmiques. En els seus resultats es mostren variacions relacionades amb el cost de la vida entre els territoris autonòmics. Pel que fa a les Illes, se situen entre les 7 CC. AA. que superen la mitjana en les despeses essencials per a la vida, és a dir, el cost de la vida és superior que a altres territoris. A més, es troba entre els 3 territoris autonòmics a on les famílies destinen mitjanes més altes a l'habitatge, alimentació i transport, dedicant-hi entre 64-65 de cada 100 € (mentre que, a les CC. AA. on es dediquen menys el rang es troba per sota del 60%, concretament entre el 56-59%). Per una altra banda, segons dades del mateix informe, durant el 2021 el 15% de la població balear no va poder fer front al pagament de les despeses relacionades amb l'habitatge principal.

En els darrers anys, en l'àmbit estatal, s'ha produït l'augment del Salari Mínim Interprofessional (SMI) de manera sostinguda, situant-lo en 1.134,00 € el gener de 2024 i 1.184 el gener de 2025. Malgrat aquestes pujades, no s'arriba a compensar la pèrdua de

⁴ Des del punt de vista estadístic, es tracta de treballadors/res amb ingressos que no arriben al 60% de la renda mitjana, situada el 2022 en 10.989 euros bruts per a una persona que viu tota sola i 23.077 euros per a una llar conformada per dos adults i dos menors (ECV 2023).

<https://www.eapn.es/estadodepobreza/ARCHIVO/documentos/Informe%20ARPE%202024%20Pobreza%20y%20Territorio%20CCAA%20UE.pdf>

poder adquisitiu dels treballadors i sobretot de les treballadores de les Illes que són les que concentren bona part dels contractes a temps parcial (CCOO, 2025)⁵, situant-se en molts casos per davall aquest SMI, com s'ha assenyalat anteriorment.

Des dels punt de vista estructural, i en comparació amb les dades de referència a nivell estatal o d'altres territoris autonòmics, la realitat laboral dels treballadors i les treballadores de les Illes Balears es podria caracteritzar de la següent manera:

- Segons les dades de l'Agència Tributària per a 2023, el salari mitjà a les Illes Balears se situava en 23.126 €, front als 23.981 de la mitjana espanyola. En termes de nòmina, això equivaldria a uns 1.700 € bruts per 14 pagues.
- El salari mitjà percebut a la comunitat autònoma de les Illes Balears en el mateix exercici (2023) es troba a la dècima posició, només per damunt d'Extremadura, Andalusia, Múrcia, Canàries, Castella-La Manxa, Comunitat Valenciana, La Rioja i Cantàbria (Agència Tributària, 2024). A més, si es compara amb altres comunitats autònomes que presenten major riquesa o major pes del sector industrial, la diferència és important. Per exemple a la Comunitat de Madrid, tot i que el cost de la vida també és elevat, el diferencial és més de 7.000 € superior al de les Illes Balears. En definitiva, ens situam a la franja intermitja de les CCAA pel que fa a remuneració salarial, però amb un cost de la vida molt més elevat que a la resta.
- A més, un 10% dels salaris a les Balears són considerats com a “baixos salaris” (això és: salaris per davall dels 2/3 del salari brut mitjà), d'acord amb els Indicadors de Qualitat de Vida de l'INE corresponents a 2022 (INE, 2024)⁶.
- Per una altra banda, tot i que la bretxa salarial entre treballadors i treballadores ha minvat i és inferior a la del conjunt de l'Estat, tornant a les dades de l'Agència Tributària (2024), el 2023 el salari mitjà dels homes es situava en 24.812 euros, mentre que el de les dones va ser de 21.335 euros. Aquesta disparitat es deu, entre altres motius, al fet que les dones concentren bona part dels contractes a temps parcial. A

⁵ Informe de la dona. (2025). <https://ib.ccoo.es/0c823b782ddd42e8ac014a10ac1744a8000061.pdf>

⁶ Indicadors de Qualitat de Vida de l'INE https://www.ine.es/ss/Satellite?L=es_ES&c=INESeccion_C&cid=1259944108091&p=1254735110672&pagename=ProductosYServicios%2FPYSLayout¶m1=PYSDetalleFichaIndicador¶m3=1259937499084

més, aquesta realitat es relaciona amb una altra desigualtat sovint invisibilitzada: el temps que les dones destinen a les cures, i que condiciona la seva situació laboral.

- L'Observatori d'Intangibles i Qualitat de Vida de la Universitat de Castilla-La Mancha (2023) assenyala que tot i tenir menys atur que altres CCAA, les Illes Balears presenten valors de felicitat més baixos que la mitjana (7,63 vs 7,72 de la mitjana espanyola o 8,50 en relació a Canàries), i això té relació amb les baixes expectatives econòmico-financeres (6,94 vs 7,10 de mitjana nacional) i la satisfacció amb la feina (6,63 a Balears vs 7,27 de mitjana, la xifra més baixa del conjunt).
- La insatisfacció amb la feina s'expressa de formes molt distintes després de la pandèmia. De fet, es calcula que el 40% dels milions de treballadors que als Estats Units i Europa varen abandonar els seus llocs de feina en el marc de la crisi del coronavirus eren dels sectors de l'hoteleria i els serveis. En el cas de les Illes Balears, aquesta "gran dimissió" (tal com s'ha donat a conèixer el fenomen) es manifesta amb la falta de cobertura de llocs de treball al principal sector econòmic de la comunitat, com es constata a l'inici de cada temporada en els darrers anys, agreujat pel drama de l'habitatge.
- L'any 2023 les treballadores i els treballadors d'Illes Balears en règim de lloguer, destinen el 63% del seu salari brut a pagar l'habitatge, la xifra més elevada de tot l'estat, i molt superior a la mitjana d'Espanya que és del 43% ([Fotocasa, 2024](#)). Atès l'elevat cost de la vida a les Balears, especialment pel que té a veure amb l'habitatge, es fa gairebé inviable que una persona amb el salari mitjà pugui plantejar-se viure sense haver de compartir despeses d'habitatge sigui amb parella o amb altres.
- A més del creixement de l'endeutament hipotecari vinculat a la pujada dels tipus d'interès des de 2022, també s'ha incrementat l'endeutament de les famílies treballadores per a l'accés al consum, que a nivell espanyol s'ha disparat del 6% el 2014 al 18% el 2022, segons la darrera Enquesta Financera de les Famílies del Banc d'Espanya ([Banc d'Espanya, 2024](#)).

Com s'ha vist anteriorment, si bé els salaris han crescut a les Balears en els darrers anys, això no vol dir que els treballadors i treballadores no hagin vist minvat el seu poder adquisitiu. Aquesta realitat és el resultat d'un augment generalitzat dels preus en el context

d'hiperinflació així com per una pujada dels preus de l'habitatge, que ha arribat al 100% en la darrera dècada. Per tot això, cal disposar d'una proposta de Salari de Referència a les Illes Balears (SRIB), que a més es pugui diferenciar per a cada una de les realitats insulars, és a dir, adaptada a la realitat socioeconòmica i laboral de cada una de les Illes.

Aquesta proposta de Salari de Referència pot ser una eina útil tant de cara a la negociació de convenis i millores, puntuals o sostingudes, de les condicions salarials i laborals dels treballadors i treballadores, com de cara al desplegament de polítiques públiques, com ara l'establiment de llindars de pobresa més ajustats a la realitat de la comunitat autònoma.

Metodologia

L'exercici de calcular un salari de referències que es presenta en aquest informe, es basa en fer una estimació del cost de vida i de les despeses de la població de les Illes Balears. Aquest informe presenta una actualització del càlcul dels salaris de referència per a les Illes, realitzat durant el 2024⁷. Per tant la metodologia que aquí es descriu, és la mateixa que la emprada per l'exercici anterior.

Per a calcular el cost de vida i les necessitats a les Illes Balears s'ha elaborat una cistella bàsica de béns i serveis, per a calcular el cost de vida i les necessitats de les treballadores i dels treballadors, considerant les següents partides de despesa:

- 1 Alimentació i begudes no alcohòliques
- 2 Vestit i calçat
- 3 Habitatge i despeses corrents (aigua, gas i electricitat)
- 4 Transport
- 5 Educació
- 6 Oci, cultura i comunicació
- 7 Salut, higiene i cura personal
- 8 Despeses extraordinàries (restaurants, vacances, reparacions i substitució per averia, etc.)

Per calcular aquest cost de vida, s'ha consultat diverses fonts secundàries d'informació. Principalment, serveixen de base, les dades proporcionades per l'Institut Nacional d'Estadística a través de l'exercici anual que realitza a través de l'Enquesta de Pressupostos Familiars⁸. Aquest estudi periòdic recopila informació

⁷ Informe 2024 disponible a <https://ib.ccoo.es/52fecbb2c01d8bb7ffc9516b560f16aa000061.pdf>

⁸ La darrera actualització de dades és de 2024 i es presenten les dades obtingudes de l'any 2023.

sobre els ingressos, despeses i hàbits de consum de les famílies espanyoles i presenta els resultats a nivell de comunitat autònoma.

La informació proporcionada per l'INE s'ha ampliat, al igual que en l'exercici anterior, per a les partides d'alimentació, habitatge i transport a partir de la informació que té en compte les següents fonts:

- a Preu de la cistella de la compra al supermercat Eroski (2025) - Alimentació.
- b Preu del metre quadrat (renda) del portal Read Advisor (2025) - Habitatge.
- c Pla sectorial de mobilitat del Govern de les Illes Balears (2018) - Transport.

Aquesta ampliació s'ha fet per intentar obtenir unes xifres més ajustades a la realitat de la nostra comunitat autònoma i per a cada una de les illes en aquelles partides que suposen unes despeses més elevades dins la cistella plantejada.

Resultats

Els resultats obtinguts per aquest any 2025 es presenten a continuació en diverses taules:

Taula 1. Actualització càlcul despeses i salari necessari per a cada illa⁹.

Taula 2. Actualització càlcul despeses i salari Illes Balears

⁹ Dades provinents de INE (2024). Enquesta de pressupostos familiars. Any 2023.
https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176806&menu=ultiDatos&idp=1254735976608

Taula 1. Actualització càlcul despeses i salari necessari per a cada illa¹⁰

Territori		Mallorca		Menorca		Eivissa		Formentera	
Any càlcul		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Despeses	Alimentació i begudes no alcohòliques	2,904.14	3,204.73	2,904.14	3,204.73	2,904.14	3,204.73	3,310.72	3,724.79
	Vestit i calçat	787.52	1,065.18	787.52	1,065.18	787.52	1,065.18	787.52	1,065.18
	¹¹ Habitatge i despeses corrents	14,732	16,705.16	12,636	14,408.05	20,779.53	27,392.73	21,152.22	25,370.49
	¹² Transport	2,490.58	2,820.68	1,895.01	2,328.59	3,962.29	4,030.41	5,448.14	5,260.64
	Educació	258.73	197.28	258.73	197.28	258.73	197.28	258.73	197.28
	Oci, cultura i comunicació	1,689.15	1,688.72	1,689.15	1,688.72	1,689.15	1,688.72	1,689.15	1,688.72
	Salut, higiene i cura personal	756.54	646.68	756.54	646.68	756.54	646.68	756.54	646.68
	Despeses extraordinàries	3,447.77	3,997.78	3,447.77	3,719.16	3,447.77	3,719.16	3,447.77	3,719.16
	Pressupost anual necessari	27,066.88	30,326.21	24,375.33	27,258.38	34,585.66	41,944.89	36,850.79	41,672.94
	Salari necessari 12 pagues	2,255.57	2,527.18	2,031.28	2,271.53	2,882.14	3,495.41	3,070.90	3,472.75
	Salari necessari 14 pagues	1,933.35	2,166.16	1,741.10	1,947.03	2,470.40	2,996.06	2,632.20	2,976.64

¹⁰ Dades provinents de INE (2024). Enquesta de pressupostos familiars. Any 2023.

https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176806&menu=ultiDatos&idp=1254735976608

¹¹ Aquesta partida es basa en les dades provinents de Real Advisor. (s.e.). Consultat a març de 2025.

<https://realadvisor.es/es/tasacion-vivienda-online>

¹² Aquesta partida es basa en les dades provinents del Govern de les Illes Balears. (2018). Pla sectorial de mobilitat de les Illes Balears.

https://www.caib.es/sites/comissiomediambient/ca/n/pla_director_sectorial_de_mobilitat_de_les_illes_balears_203e17/?mcont=84872

Taula 2. Actualització càlcul despeses i salari Illes Balears

	ANY		Font
	2024	2025	
Despeses			
Alimentació i begudes no alcohòliques	2,904.14	3,204.73	EPF
Vestit i calçat	787.52	1,065.18	EPF
Habitatge i despeses corrents	15,431.33	18,025.54	EPF i Real Avisor
Transport	2,490.58	2,820.68	EPF i Pla Sectorial Mobilitat
Educació	258.73	197.28	EPF
Oci, cultura i comunicació	1,689.15	1,688.72	EPF
Salut, higiene i cura personal	756.54	646.68	EPF
Despeses extraordinàries	3,447.77	3,997.78	EPF
Pressupost anual necessari	27,765.76	31,646.59	
Salari mensual necessari 12 pagues	2,313.81	2,637.22	
Salari mensual necessari 14 pagues	1,983.27	2,260.47	